

„Elképesztő mese barátságról
és igazságról, ami egyenesen szíven talál.”
– Laurie Halse Anderson,
New York Times bestsellerszerző

fedőneve

verity

fine
selection

ELIZABETH WEIN

ELIZABETH WEIN

fedőneve
verity

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2015

Amandának

- szenzációs csapatot alkotunk -

A passzív ellenállóknak meg kell érteniük,
hogy ugyanolyan fontosak, mint a szabotőrök.

*A Különleges Műveleti Parancsnokság által kiadott
Titkos Műveletek Kézikönyve,
„A passzív ellenállás módszerei”*

---

ndta, két hetem van, és annyi pap
kérek. Semmi mást nem kell tennie
en részletet, amire emlékszem a b
olatban. És én meg is teszem. Von L
emlékeztet: akármilyen vadállat, da
pedig olyan vagyok, mint Pán Péter: n
y betartja a szabályokat, és nem sz
Mostanáig mindenesetre így volt. A v

Első rész

VERITY

megkaptam ezt a gyönyörű, krémszi
t, a Château de Bordeaux levélpapír
a Bordeaux-i Kastélyszálló működő
Ha nem láttam volna saját szemem
t és a lelakatolt ajtókat, nem hitt
ia szálloda képes ilyen ijesztően ze
t maguk még azt is elérték, hogy e
Ormaie is zord hatást keltsen.)
s ez egyetlen rejtjelsorozatért, de ár
ül a lelkemet is von Lindennek ígerte
komolyan veszi a dolgot. Mindenes
ülés lesz olyasmit írni, aminek sem
lálósan elegendem van abból, hogy rád
ok ki az ellenségnek. Csak akkor fo
stelen sok kódot őrizgetek a fejembe

GYÁVA VAGYOK.

Hősies akartam lenni, és úgy is tettem, mintha az volnék. A színjátszás mindig is az erősségem volt. Életem első tizenkét éve azzal telt, hogy öt bátyámmal folyton a Stirling-hídi csatát játszottuk el – és lány létemre megengedték, hogy én legyek William Wallace, aki állítólag az egyik őszünk, mert én tudtam a lelelkesítőbb csatatéri szónoklatokat tartani. Hát, a múlt héten *mindent* megpróbáltam. Isten a tanúm, a szándék tényleg megvolt bennem. De most már tudom, hogy gyáva vagyok. Azok után, hogy megkötöttem azt a nevetséges alkut von Linden SS-Hauptsturmführerrel, tudom, hogy gyáva vagyok. Mindent elmondok, amit csak akarnak, mindent, amire emlékszem. *Minden apró részletet.*

Leírom, miben állapodtunk meg, hogy később is pontosan emlékezzek rá. „Lássuk – mondta nekem a Hauptsturmführer –, mivel lehet magát megvesztegetni.” Én pedig erre azt feleltem, hogy viszsza akarom kapni a ruháimat.

Ugye, milyen kicsinyes? Von Linden bizonyára valami harcias választ várt tőlem... „Szabadságot!” vagy: „Győzelem!” – vagy valami nagylelkű dolgot, mondjuk olyasmit, hogy „Ne játszadozzanak azzal a szerencsétlen francia ellenálló fiúval, engedjék, hadd haljon méltóságteljes halált!” Vagy legalább valamit, ami közvetlenebb kapcsolatban van jelenlegi helyzetemmel, például hogy „Kérem, hagyjanak aludni!” vagy: „Adjanak enni!” vagy: „Szedjék le ezt az átkozott

vasrudat, amit három napja kötöztek a gerincemhez!” De én kész voltam rá, hogy továbbra is megfeszített háttal éhezsek és virraszszak, feltéve, hogy mindezt nem alsóneműben, még hozzá időnként büdös és nedves alsóneműben kell tennem, mert az OLYAN MEG-ALÁZÓ. Flanelszoknyám és gyapjúszvetterem melegsége és méltósága pillanatnyilag sokkal többet ér számomra, mint bármilyen hazafiasság vagy hősi helytállás.

Így hát von Linden egyenként eladta nekem a ruháimat. Kivéve persze a sálamat és a harisnyámat, mert azokat már az elején elvet-ték, nehogy felkössem magam velük (egyébként tényleg megpróbáltam). A pulóver ára *négy sorozat rádiós rejtjel* volt – az összes, rejtjelezéshez használt vers, jelszó meg a frekvenciák. Von Linden azonnal, hitelbe vissza is adta a ruhadarabot. Amikor a borzalmas három nap végén végre eloldozták a kötelékeimet, ott várt rám a cellámban az a nyavalyás pulóver, bár először nem bírtam felhúzni, de már az is megnyugtató érzés volt, hogy magamra terítettem, mint egy sálát. Most, hogy végre sikerült belebújnom, azt hiszem, le sem veszem többé. A szoknya meg a blúz kissé kevesebbe került, mint a pulóver, és a cipőmért is csak egy rejtjelet kértek darabonként.

Összesen tizenegy kódsorozatot. Az utolsóval a kombinémat vásárolhattam meg. Ugye, milyen jól kitalálta? Előbb a *felsőruhák*, aztán az alsónemű, így valahányszor visszaadtak egy ruhadarabot, mindig keresztül kellett mennem a nyilvános *vetkőzés* tortúráján. Ő az egyetlen, aki nem néz oda – sőt, amikor szóvá tettem, hogy pompás látványról marad le, megfenyegetett, hogy újra elvesz mindent. Pedig elsőként láthatta volna a bánásmódjuk következményeit a maguk teljességében, és szerettem volna, ha igenis *szemügyre veszi* a remekművét – különösen a karomat –, azonkívül ekkor tudtam először állni egy kicsit, és ezzel is szerettem volna felválni előtte. Ezért

hát végül is úgy döntöttem, megleszek kombiné nélkül, így legalább nem kell megint levetkőznöm, hogy felvegyem, és az utolsó rejtjelso-rozattal inkább tintát meg papírt vettem magamnak – és némi időt.

Von Linden azt mondta, két hetem van, és annyi papírt kapok, amennyit csak kérek. Semmi mást nem kell tennem, csupán írjak le minden részletet, amire emlékszem a brit mozgósítással kapcso-latban. És én meg is teszem. Von Linden Hook kapitányra emlékez-tet: akármilyen vadállat, daliás úriembernek tűnik, én pedig olyan vagyok, mint Pán Péter: naivan bízom benne, hogy betartja a szabá-lyokat, és nem szegi meg az adott szavát. Mostanáig mindenesetre így volt. A vallomásom leírásához megkaptam ezt a gyönyörű, krém-színű, dombornyomott papírt, a Château de Bordeaux levélpapírját – merthogy azelőtt a Bordeaux-i Kastélyszálló működött ebben az épületben. (Ha nem láttam volna saját szememmel a csukott spa-lettákat és a lelakatolt ajtókat, nem hittem volna, hogy egy fran-cia szálloda képes ilyen ijesztően zord hatást kelteni. De hát maguk még azt is elérték, hogy ez a szépséges kisváros, Ormaie is zord ha-tást keltsen.)

Látszólag túl sok is ez egyetlen rejtjelso-rozatért, de áruló elbeszé-lésemen kívül a lelkemet is von Lindennek ígértem, bár nem hin-ném, hogy komolyan veszi a dolgot. Mindenesetre kész megköny-nyebbülés lesz olyasmit írni, aminek *semmi* köze a kódokhoz. Ha-lálosan elegendem van abból, hogy rádiós rejtjeleket szolgáltatok ki az ellenségnek. Csak akkor fogtam fel, milyen töméntelen sok kódot őrizgetek a fejemben, amikor papírra vetettük a listákat.

Igazán elképesztő, mit mondjak.

HÜLYE NÁCI ROHADÉKOK!

Úgyis végem, ez nem kérdés. Bármit teszek, maguk a végén úgy-
is lelőnek, hiszen mindig így járnak el az ellenséges ügynökökkel.

Mi is ezt szoktuk tenni. Ha leírtam ezt a vallomást, és maguk mégsem lőnek le, és valaha hazajutok, bíróság elé állítanak majd, és úgyis agyonlőnek, mint kollaboránst. De felmértem, miféle sötét, kanyargós utak terülnek el előttem, és ez volt a legkönnyebben járható, a legegyszerűbb. Vajon mit tartogat számomra a jövő? Leöntenek a torkomon egy kanna kerozint, aztán gyufát tartanak a számhoz? Vagy szike és sav jut nekem, mint az ellenálló fiúnak, aki nem hajlandó beszélni? Élő csontvázamat bedobják egy marhavagonba, kétszáz másik szerencsétlen közé, és elindulunk isten tudja, hová, de úgyis szomjan halunk, mielőtt célhoz érünk? Nem. Ilyen utakat nem fogok bejárni. Ez a legkönnyebb. A többi olyan rémisztő, hogy oda sem merek pillantani.

Angolul fogok írni. Franciául nincs akkora szókincsem, hogy elbeszéljek egy háborús történetet, németül pedig nem írok elég folyékonyan. Valaki majd lefordítja von Linden Hauptsturmführernek. Például Fräulein Engel. Ő elég jól tud angolul. Ő magyarázta el nekem, hogy a parafin és a kerozin ugyanaz. Mi otthon parafinnak hívjuk, az amerikaiak viszont kerozinnak, és franciául meg németül is nagyjából ugyanígy hangzik.

(A parafinról vagy kerozinról jut eszembe, hívjuk akárhogy. Igazából nem hiszem, hogy volna egy liter fölöslegük, amit rám pazarolnának. Vagy a feketepiacon szerzik be? Hogyan számolják el? *1 l erősen robbanásveszélyes üzemanyag egy brit kém kivégzéséhez.* Én mindenesetre azon leszek, hogy megspóroljam maguknak a kerozin árát.)

Hosszú listát kaptam arról, mit is kellene belefoglalnom a vallomásomba, és a listán az elsők között szerepelt az európai inváziót szolgáló brit repülőterek helye. Fräulein Engel is megerősítheti, hogy amikor megláttam, kitört belőlem a nevetés. Komolyan azt hiszik,

bármit is tudok arról, honnan akarnak inváziót indítani a Szövetségesek a náci megszállás alatt álló Európa ellen? Én azért kerültem a Különleges Műveleti Parancsnokságra, mert tudok németül megfranciául, és jól tudok történeteket kitalálni, és azért lettem fogoly az ormaie-i Gestapo-főhadiszálláson, mert teljesen hiányzik belőlem a tájékozódó képesség. Ráadásul a kiképzőim kifejezetten fontosnak tartották, hogy *ne* tudjak semmit a repülőterekről, mert így nem árulhatok el maguknak semmit, ha *netán* elfognának, még annak a reptérnek a nevét sem mondták meg, ahonnan elindultunk, amikor idejöttem. Hadd emlékeztessen magukat, hogy alig negyvennyolc órája tartózkodtam Franciaországban, amikor a maguk roppant udvarias ügynöke megakadályozta, hogy elgázoljon egy francia csirkét szállító francia teherautó, mert rossz irányba néztem, mielőtt leléptem volna a járdáról. Ebből is látszik, milyen csavaros eszűek a Gestapo emberei. „Ez az illető, akit a biztos halált jelentő kerek alól rángattam ki, arra számított, hogy az út bal oldalán közlekednek a járművek. Ebből következőleg minden bizonnyal brit, és nagy a valószínűsége, hogy ejtőernyővel ugrott le a náci uralom alatt álló Franciaországba egy szövetséges repülőgépről. Most tehát letartóztatom, mint kémét.”

Ott tartottam, hogy hiányzik belőlem a tájékozódó képesség. Egyeseknél ez VÉGZETES HIÁNYOSSÁG, és semmi értelme, hogy megpróbáljanak rávenni, vezessen el magukat bármiféle repülőtérhez. Hacsak meg nem adják a koordinátákat. Talán kitalálnának valamit, hogy időt nyerjek, lehet, hogy még meggyőző is volna, de előbb-utóbb úgymint rájönnek.

A lista szerint a katonai műveletekhez használt repülőgéptípusokról is be kell számolnom maguknak. Hát ez aztán vicces lista! Ha bármit tudnék a repülőgéptípusokról, vagy fikarcnyit is érdekelnének,

akkor a Légiszállítási Segéderőnél repülnék, mint Maddie, az a pilóta, aki ledobott, vagy legalábbis szerelőként szolgálnék náluk. És nem a Gestapónak köpnék el gyáván mindenféle adatokat meg számokat. (Nem azért említem megint a gyávaságomat, mert kezdem szégyellni. Mint ahogy azt sem szeretném, ha ráunnának a vallo-másomra, félretennék ezt a szép papírt, és addig nyomnák egy tál jeges vízbe az arcom, míg ki nem nyúlok.)

Nem, várjanak csak, valamit mégiscsak tudok a repülőgéptípusokról. Elmondom maguknak mindazt, amit tudok róluk. A Puss Mothszal kezdem. Ez volt az első gép, amit a barátnőm, Maddie vezetett. Igazság szerint ez volt az első repülő, amin utazott, sőt, az első, amit közelről látott. És annak a története, hogyan kerültem ide, Maddie-vel kezdődik. Valószínűleg sosem fogok rájönni, miért az ő azonosító kártyája és pilótaengedélye volt nálam a saját igazolványom helyett, amikor elfogtak, de ha mesélek maguknak Maddie-ről, megértik majd, miért repültünk ide együtt.

REPÜLŐGÉPTÍPUSOK

Maddie teljes neve Margaret Brodatt. Ott van maguknál az azonosító kártyája, leolvashatják róla. A Brodatt nem észak-angol név, hanem orosz, azt hiszem, mert Maddie nagyapja Oroszországból származik. De Maddie igazi stockporti lány. Velem ellentétben kiválóan tud tájékozódni. Elnavigálja a gépet a csillagok állása alapján, vagy akár pusztán az érzéseire hagyatkozva, de azt hiszem, igazából azért fejlesztette ki a tájékozódó képességét, mert a tizenhatodik születésnapján a nagypapája megajándékozta egy motorbiciklivel. Maddie akkor nem Stockportban volt, hanem fent a Pennine-hegység

magasan fekvő mocsarai között. A Pennine zöldellő, csupasz dombjai mindenfelé ott magasodnak Stockport körül, ha pedig az ember felnéz az égre, úgy úsznak el a feje fölött a felhők, és úgy ragyog fel a nap, mint egy színes, szélesvásznú filmen. Onnan tudom, hogy egyszer, amikor eltávozásom voltam, Maddie-vel töltöttem a hétvégét a nagyszüleimnél, és Maddie felvitt motorral a Dark Peakre. Ez volt életem egyik legcsodálatosabb délutánja. Tél volt, és a nap csak öt percre sütött ki, de még akkor is hullott a hódara – Maddie pont azért kapott három nap szabadságot, mert ilyen időben úgysem lehetett volna repülni. De arra az öt percre szikrázóan zöldnek tűnt a cheshire-i táj. Maddie nagyapjának motorkereskedése van, és amikor náluk vendégeskedtem, szerzett az unokájának a feketepiacon egy kevés benzint. Ezt azért írom le (bár semmi köze a repülőgéptípusokhoz), mert azt akarom, hogy lássák, tudom, miről beszélek, amikor azt ecsetelem, milyen érzés volt Maddie-nek egyedül lenni a magasban, a süvítő szél és a két henger bömbölő zajában, miközben a cheshire-i fennsík zöld mezői és vörös kéményei úgy terültek el alatta, mint egy skót kockás pikniktakaró.

Maddie-nek volt egy Beryl nevű barátnője, aki kimaradt az iskolából. 1938 nyarán Beryl a ladderali fonodában dolgozott, és vasárnapként piknikezni jártak Maddie motorján, mert már csak ilyenkor tudtak találkozni. Beryl szorosan Maddie dereka köré fonta a karját, ahogy én is tettem, amikor engem vitt. Maddie-nek volt motoroszemüvege, de nekünk nem. Azon a bizonyos júniusi vasárnapon végigsuhantak az ösvényen a habarcs nélkül rakott kőfalak között, amelyeket Beryl szorgalmas ősei építettek, aztán felhajtottak a Highdown Rise tetejére. Csupasz lábszárukat belepte a sár, Beryl legszebb szoknyája is tönkrement, és az apja újat vetetett vele a következő heti béréből.

– Imádom a nagypapádat! – ordította Beryl Maddie fülébe. – Bárcsak az enyém volna! (Én is erre vágytam.) Csodás, hogy egy robogóval lepett meg a szülinapodon!

– Használtan vette – kiáltott hátra Maddie válaszul. – Már akkor sem volt új, amikor megkaptam, most meg már öt éves. Idén teljesen fel kellett újítanom a motorját.

– Hogyhogy nem a nagypapád csinálta?

– Oda se adta a robogót, amíg szét nem szedtem a motort. Azt mondta, csak akkor kapom meg, ha megcsinálom.

– Akkor is imádom! – üvöltötte Beryl.

Végigmotoroztak a Highdown Rise zöldellő ösvényein, behajtottak a traktornyomokba, amitől kis híján átrepültek a földeket határoló kőfalakon, a mocsárba, a csalánba, a birkák közé. Emlékszem rá, tudom, milyen lehetett. Időnként, egy-egy kanyarban vagy egy bucka tetejéről előbukkannak a nyugat felé békésen elnyúló Penine-hegység csupasz, zöld dombjai, vagy Dél-Manchester gyárkémenyei, amelyek fekete füsttel firkálják össze a kék északi eget.

– Neked van tehetséged! – harsogta Beryl.

– Micsodám?

– *Tehetséged!*

– Na hiszen, a motorjavításhoz! – ordította Maddie.

– Az is valami. Jobb, mint fonógépen dolgozni.

– Téged megfizetnek, amiért fonógépen dolgozol – üvöltött hátra Maddie. – Én nem kapok fizetést. – Előttük az ösvényen esővízzel teli kátyúk sorakoztak. Olyan volt, mint a tavakkal pettyezett skót felföldi táj kicsinyített változata. Maddie lassított, aztán kénytelen volt megállni. Letette a lábát a szilárd talajra, combig feltúrte a szoknyáját, még egész testében érezte a motor megbízható, ismerős dübörgését. – Ki venne fel egy lányt, hogy motorokat javítson?

– kérdezte Maddie. – A nagy azt akarja, tanuljak meg gépelni. Azal legalább pénz keres az ember.

Le kellett szállniuk a robogóról, és gyalog átvágni a sáros ösvényen. Aztán újabb emelkedő következett, majd a mezsgyét jelző kőkerítés kapujához értek. Maddie a kerítésnek támasztotta a robogót, aztán elővették a szendvicseiket. Egymásra néztek, és elnevettek magukat, mert tetőtől talpig belepte őket a sár.

– Mit fog szólni apád! – kiáltotta Maddie.

– Meg a nagymamád!

– Ő már hozzászokott.

Beryl „ozsonnának” nevezte a pikniket, mesélte Maddie. Hatalmas szeleteket vágott a barna cipóból, amit a nénikéje süített csütröttökönként három családnak, és akkora savanyított hagymákat tett mellé, mint egy-egy alma. Maddie szendvicsei a redyke-i pék rozskenyereiből készültek, oda küldte el a nagymama minden pénteken. Miközben a savanyított hagymát ették, nem tudtak beszélgetni, mert úgy hersegett, hogy nem hallották egymást, és óvatosan kellett nyelniük, nehogy megfulladjanak az ecettől. (Lehet, hogy von Linden Hauptsturmführer jó vallatóeszköznek tartaná a savanyított hagymát. És egyúttal a rabok élelmezése is megoldódna.)

(Fräulein Engel arra utasított, hogy írjam le, hadd tudja von Linden százados, amikor majd elolvassa a vallomásom, hogy húsz percet pazaroltam el a rendelkezésemre bocsátott időből, mivel hosszan nevettem a saját idéetlen viccemen a savanyított hagymáról, és kitörtem a ceruza hegyét. Várnunk kellett, hogy jöjjön valaki, és hozzon egy kést, amivel kihegyezzük, mert Engel kisasszony azt a parancsot kapta, hogy nem hagyhat magamra. Azután újabb öt percet pazaroltam el sírással, mert E. kisasszony nagyon közel tartotta az arcomhoz a ceruzát, miközben hegyezte, és a szemembe ment a forgács,

közben pedig Thibaut SS-Scharführer erősen fogta a fejem, amitől szörnyen ideges lettem. Most se nem nevetek, se nem sírok, és ezután igyekszem kevésbé rányomni a ceruzát a papírra.)

Szóval, a háború előtti Maddie-ről beszéltem, aki szabadon élt otthon, és éppen tele volt a szája savanyított hagymával, úgyhogy csak mutogatni meg fuldokolni tudott, amikor egyszer csak megjelent fölöttük az égen egy füstöt köpködő repülőgép, és körberepülte az előttük elterülő mezőt, miközben ők a kapu tetején gubbasztottak. Az a repülő egy Puss Moth volt.

Pár dolgot el tudok mondani erről a típusról. Gyors, könnyű egyfedelű gép – tudják, csak egy pár szárnya van –, míg a Tiger Moth kétfedelű, vagyis két pár szárnya van (most éppen ez a típus jutott eszembe). A Puss Moth szárnyát fel lehet hajtani, amikor szállítják vagy tárolják a gépet. A pilótafülkéből remek a kilátás, és a pilótán kívül két utasnak is jut hely benne. Utasként többször is utaztam ilyen gépen. A továbbfejlesztett változatát, ha jól tudom, Leopard Mothnak nevezik (ezzel már három repülőgéptípust említettem meg egyetlen bekezdésben!).

A szóban forgó Puss Moth ott körözött a Highdown Rise-on elterülő mező fölött – ez volt az első Puss Moth, amit Maddie látott –, és szemlátomást az utolsókat rúgta. Maddie azt mondta, olyan volt, mintha az első sorban ült volna a cirkuszban. A háromszáz láb magasan lévő gép minden részletét jól látták: minden drótot, a vázonszárnyak merevítőit, a fapropeller lapjait, amelyek hiábavalóan forogtak a szélben. A gép nagy, kék füstfelhőket bocsátott ki.

– Ég a gép! – sikoltotta Beryl hirtelen támadt, boldog rémületben.

– Nem a gép ég. Csak az olaj – magyarázta Maddie, mert ő értett az ilyen dolgokhoz. – Ha a pilótának van esze, mindent kikapcsol, és akkor kialszik a tűz, ő meg szépen lesiklik.

Tovább nézték a gépet. Úgy történt, ahogy Maddie megjósolta: a motor leállt, a füst elszórt, a pilóta pedig minden jel szerint arra készült, hogy a meghibásodott járművel éppen az előttük elterülő mezőn szálljon le. A földet legelőnek használták, nem szántották fel, nem kaszálták, de ekkor éppen jószágok sem legeltek rajta. A két lány feje fölött a szárnyak egy pillanatra úgy hullámozottak át a napfényen, mint egy vitorlás hajó. A leszálló gép által keltett szél a mezőre sodorta uzsonnájuk maradványait, barna morzsák és papírdarabok kavarogtak a kékes füstben, akár valami ördögi konfetti.

Maddie azt mondta, egy repülőtéren ez egész jó landolás lett volna. A mezőre leszállva azonban a sérült gép harminc yardon át dőcögött esetlenül a magasra nőtt fűben. Aztán orrával a talajba fúródva, kecsesen megállt.

Maddie tapsolni kezdett. Beryl elkapta a kezét, és rácsapott.

– Te hülye liba! Lehet, hogy megsérült a pilóta! Úristen, mit csináljunk?

Maddie nem akart tapsolni. Akaratlanul tette. Látom magam előtt, ahogy alsó ajkát előrebígyesztve elfújja arcába hulló, göndör fekete haját, aztán felpattan a kapuról, és a zöld fűcsomókon át odabukdácsol a géphez.

Nem voltak lángok. Maddie felmászott a Puss Moth orrára, hogy bejusson a pilótafülkébe. Szöges talpú túracipőjével átszakította a gép törzsét borító vásznat (azt hiszem, géptörzsnek hívják), és lefogadom, hogy összerendezte, mert ezt sem szándékosan tette. Mire nagy nehezen kinyitotta az ajtót, már nagyon melege lett, és ideges volt, attól félt, hogy a repülőgép tulajdonosa majd jól megmondja neki a magáét. Szégyenletes megkönnyebbülés töltötte el, amikor azt látta, hogy a pilóta fejfelé lóg az ülésben, a szíja félig kikapcsolódott, és szemlátomást nincs magánál. Maddie vetett egy pillantást

a sosem látott műszerekre. Nincs olajnyomás (így mesélte később). A fojtószelep nem működik. Kikapcsolva. Nem rossz. Maddie kioldotta a szíjat, és lecsúsztatta a földre a pilótát.

Beryl ott állt, hogy elkapja a pilóta súlyos, érzéketlen testét. Maddie könnyebben jött le a repülőről, mint ahogy felmászott: egy fesztelen ugrással már lent is volt. Levette a pilóta fejről a sisakot meg a szemüveget; Beryllel mindketten tanultak elsősegélynyújtást a cserkészknél, ami nem sokat ért, de ahhoz elég volt, hogy meggyőződjön róla: a sérült lélegzik.

Berylből kitört a kuncogás.

– Na, ki a hülye a liba? – kérdezte Maddie hangosan.

– Ez egy lány! – nevetett Beryl. – Egy lány!

Beryl ottmaradt az eszméletlen pilótalánnyal, amíg Maddie a robogóval bement a tanyára, hogy segítséget kérjen. Két magakorabeli, erős fiút talált, akik éppen tehéntrágyát lapátoltak, a gazda felesége pedig a korai krumplit osztályozta, és egy csapat lánnyal veszekedett, akik óriási kirakós játékot rakosgattak a kopott konyhakövön (vasárnap volt, máskülönben a mosással foglalatostkodtak volna). Összeállt a mentőcsapat. Maddie-t leküldték a robogójával a domb aljába, ahol volt egy kocsmá meg egy telefonfülke.

– Mentőautóra lesz szüksége, az már biztos, aranyom – mondta a gazdasszony szívélyesen Maddie-nek. – Kórházba kell vinni, ha gépen röpköd.

Miközben Maddie a telefonfülkéhez tartott, mindvégig ott zümögtek az agyában az asszony szavai. Nem azt mondta, hogy „Kórházba kell vinni, ha megsérült”, hanem azt: „Kórházba kell vinni, ha gépen röpköd”.

Egy repülő lány!, gondolta Maddie. Egy lány, aki repül!

Nem, helyesbített aztán. Egy lány, aki *nem* repül. Egy lány, aki egy birkalegelőn döcög végig a gépével.

De előzőleg igenis repült. Ha leszállt (vagy lezuhant), akkor előzőleg mégiscsak repülnie kellett.

Maddie logikusnak látta ezt a következtetést.

Én még sosem törtem össze a robogómat, gondolta. Egy repülőt is el tudnék vezetni.

Ezenkívül még ismerek néhány repülőgéptípust, de most csak a Lysander jut eszembe. Ilyen gépet vezetett Maddie, amikor ledobott ide. Eredetileg úgy volt, hogy leszáll, nem a levegőben kell kiugranom. Idefelé jövet ránk lőttek, egy ideig lángolt a gép farka, és Maddie nem tudta megfelelően irányítani, úgyhogy ki kellett dobnia, mielőtt megpróbálkozott volna a landolással. Én nem láttam földet érni. De maguk megmutatták nekem a helyszínen készült fényképeket, úgyhogy tudom, hogy Maddie mostanra már *igenis* összetört egy repülőgépet. De persze nem a pilóta tehet róla, ha a gépét eltalálja a légvédelem.

AZ ANTISZEMITIZMUS TÁMOGATOTTSÁGA NAGY-BRITANNIÁBAN

A Puss Moth vasárnap zuhant le. Másnap Beryl visszament dolgozni a ladderali fonodába. Összefacsarodik a szívem, és sötét, kínzó irigység tölt el, olyannyira, hogy mire észrevettem, milyen sűrűn potyognak a könnyeim, már a fél lapot eláztatták, mert elképzeltem Beryl hosszú életét, amint kezeli a fonógépet, és szutykos kölyköket nevel egy iszákos fickóval valahol Manchester külvárosában. Persze, az előbbieket még 1938-ban történtek, és azóta mindent szilánkokra bombáztak, úgyhogy mostanra talán Beryl meg a gyerekei

már meg is haltak, ez esetben pedig irigy könnyeim roppant önző természetűek. Elnézést kérek a papír miatt. E. kisasszony a vállam fölött lesi, mit írok, és rám szolt, hogy ne szakítsam meg az elbeszélésemet több bocsánatkéréssel.

A következő héten Maddie Lady Macbeth elszántságával rakta össze ezernyi újságkivágásból a pilóta történetét. A pilótát Dymrna Wythenshawe-nak hívták (megjegyeztem, mert olyan lehetetlen név). Elkényeztetett legkisebb lánya volt egy bizonyos Sir Mittudoménmi Wythenshawe-nak. Pénteken az esti lap felháborodottan adta hírül, hogy mihelyt kiengedték a kórházból, máris a másik gépével (egy Dragon Rapide-dal – ugye, miket tudok?) kezdte sétarepülésre vinni az utasait, miközben a Puss Moth javítás alatt állt. Maddie a földön ült a nagyapja fészerében, mellette hõn szeretett motorke rékpárja, a Silent Superb, amelyen rengeteget kellett dolgozni, hogy megfelelő állapotban legyen a hétvégi kirándulásokhoz, és küzdött az újsággal. Hosszú, lehangoló oldalakon keresztül fejtegették, hogy Japán meg Kína között hamarosan minden bizonnyal háború tör ki, de Európában is egyre nagyobb a háború valószínűsége. A Puss Moth azonban, amely a földre fúródott egy legelõn a Highdown Rise-on, már elavult hírnek számított; pénteken már nem közöltek fotókat a géprõl, csak a pilótanõrõl adtak közre egy képet, amelyen vigyorog, szél borzolja a haját, boldognak tûnik, és sokkal, de sokkal szebb látvány, mint az az idióta fasiszta Oswald Mosley, akinek a gúnyos ábrázata ott virított az oldal tetején. Maddie letakarta a kakaós bögréjével, majd eltûnõdött, hogyan tudna a legrövidebb úton eljutni a Catton Park repülõtérre. Jó nagy távolság, gondolta, de holnap úgyis szombat van megint.

Másnap reggel Maddie már bánta, hogy nem szentelt nagyobb figyelmet Oswald Mosley történetének. A politikus ugyanis éppen

Stockportban bukkant fel, a St. Mary-templom előtt szónokolt, a szombati vásár közvetlen közelében, és az idióta fasiszta hívei felvonulást szerveztek a tiszteletére. A menet a városházától indult és a templomnál ért véget, és alaposan lelassította a forgalmat meg a gyalogosok haladását. Mosley követői ekkorra már kissé visszavettek az antiszemizmusukból, és a felvonulást békemenetnek nevezték, amellyel, akár hiszik, akár nem, arról akarták meggyőzni a népet, hogy barátságot kellene ápolni az idióta németországi fasisztákkal. A Mosley-hívek nem viselheték ízléstelen, de jelképes értelmű fekete ingüket – ekkor már törvény tiltotta az uniformisban meneteletést, nehogy megint olyan zavargások törjenek ki, mint amikor Mosley követői London zsidó negyedeiben rendeztek felvonulásokat. De mindenképpen azért mentek az utcára, hogy üdvözöljék Mosley-t. Volt ott egy boldog tömeg, amely a rajongóiból állt, és egy dühös tömeg, amely az ellenfeleiből. Voltak kosarat cipelő asszonyok, akik vásárolni jöttek a szombati piacra. Voltak rendőrök. Voltak állatok: a lovas rendőrök lovai, egy birkanyáj, amelyet a vásárba hajtottak, meg egy ló vontatta tejeskocsi, amely a birkák közé szorult. Voltak kutyák. Valószínűleg voltak macskák, nyulak, csirkék meg kacsák is.

Maddie nem tudott átjutni a Stockporti út túloldalára. (Nem tudom, minek hívják igazából ezt az utat. Talán tényleg Stockporti útnak, mert ez az a főút, amely délről a városba vezet. De ha az irányokról van szó, nem vagyok megbízható forrás.) Maddie egyre csak várt a kavargó tömeg szélén, hátha rés nyílik valahol. Ekkor már hátulról is nyomták. Megpróbált megfordulni a robogójával, amelyet a kormányánál fogva tolt, de nekiment valakinek.

– Ejnye! Óvatosabban tolja azt a robogót!

– Elnézést! – pillantott fel Maddie.

Egy csapat bandita állt körülötte, fekete inget viseltek a felvonulás alkalmából, pedig le is tartóztathatták őket emiatt, a hajukat brillantinnal simították hátra, mint a repülősök. Jókedvűen legettették Maddie-n a szemüket, biztosak voltak benne, hogy könnyű préda lesz.

– Csinos robogó!

– Csinos lábak!

– Csinos... – kezdte egyikük orrhangú kuncogással, majd egy csúnya, nyomdafestéket nem tűrő szóval fejezte be, amelynek a leírásával én sem fárasztom magam, mert szerintem maguk úgysem ismerik, a francia vagy a német megfelelőjét pedig nem tudom. A banditaszerű fiú úgy használta, mint egy ostort, és be is vált. Maddie megint nekiment az első kerékkal annak, akit előzőleg megütött vele. Az illető rátette nagy mancsát a kormányra, Maddie két keze közé.

Maddie nem engedett. Egy darabig ide-oda rángatták a robogót. A fiú nem volt hajlandó elengedni, ami harsány kacagást váltott ki a társaiból.

– Minek egy lánynak ilyen nagy játékszer? Hol szerezted?

– A motorboltban, hol máshol?

– Brodattnál – szólalt meg az egyik fiú. A városnak ebben a részében ez az egy motorbolt működött.

– Brodatt zsidókat is kiszolgál.

– Talán ez a motorbicikli is egy zsidótól származik.

Maguk valószínűleg nem tudják, de Manchesterben és füstös külvárosaiban elég nagyszámú zsidó népesség él, és ez senkit sem zavar. Persze, néhány idióta fasisztát igen, de azért nyilván értik, mit akarok mondani. Ezek a zsidók Oroszországból meg Lengyelországból

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

jöttek, aztán később, a tizenkilencedik század folyamán Romániából, Ausztriából, egész Kelet-Európából. A szóban forgó motorbolt Maddie nagyapjái volt, még hozzá immár harminc éve. A nagyapa elég jól megél belőle, olyan életszínvonalat biztosít Maddie elegáns nagyanyjának, amilyenhez hozzászokott. Egy nagy, régi házban laknak a Grove Greenen, a város szélén, van kertészüik meg bejárónőjük, aki a házimunkát végzi. Szóval, amikor ez a banda gyalázni kezdte Maddie nagyapjának boltját, Maddie ostoba módon szópárbjába bocsátkozott velük, és azt kérdezte:

– Ti mindig csak hárman tudtok összehozni egy gondolatot? Vagy netán egyedül is megy, ha elég időtök van rá?

Erre fellökték a robogót. És vele együtt Maddie-t is. Mert az idióta fasiszták kedvenc időtöltése az erőszakoskodás.

De a zsúfolt utcában egyre hangosabban tört ki az emberekből a felháborodás, mire a kis csapat nevetve távozott. Maddie még azután is hallotta egyikük jellegzetes, orrhangú nyihogását, hogy a fiút már rég elnyelte a tömeg.

De ekkor többen siettek a segítségére, mint ahányan fellökték, jött egy munkás, egy babakocsit toló lány, egy kisgyerek meg két, kosarat cipelő asszony. Előzőleg nem szálltak be a dulakodásba, de most felsegítették Maddie-t, leporolták, és a munkás szeretetteljesen megsimogatta a robogó lökhárítóját.

– Nem sérült meg, kisasszony?

– Csinos robogó!

Ezt a gyerek mondta. Az anyja sietve rászólt:

– Ejnye, hallgass már!

Szó szerint ugyanezzel kezdte a fekete inges legény, aki fellökte Maddie-t.